

Ministerieel besluit houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen Schaliënhuys en klooster van de zusters van O.L.V.-Visitatie van Kruibeke te Kruibeke

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010 en 7 juli 2010.

BESLUIT :

Artikel 1. Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten, wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

1° Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Schaliënhuys en klooster van de zusters van O.L.V.-visitatie van Kruibeke, gelegen te

Kruibeke (Kruibeke), Langestraat 12;

bekend ten kadaster:

Kruibeke, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 819a2 en 819z(deel).

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1° Historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde:

Het Schaliënhuis is een representatief voorbeeld van een 17de-eeuws bak- en zandsteenhuys met bewaarde raamomlijstingen, dakgebinte, moer- en kinderbalken, betegelde vloer op de zolder (eerder uitzonderlijk). Origineel schrijnwerk bleef bewaard of werd minutieus nageemaakt bij de laatste restauratie. Het interieur telt tal van 18de en 19de-eeuwse interieurelementen zoals stucwerk op een schouw (benedenverdieping Schaliënhuis) en plafonds (zowel in de seculiere delen als kapel), schouwmantel met Delftse tegels, binnenschrijnwerk (zowel origineel als goede kopieën van de laatste restauratie).

De kapel is een representatief en uitzonderlijk voorbeeld van een private, authentieke kloosterkapel en behield zijn typische 18de-eeuwse aankleding met barokaltaar, glas-in-loodramen, schilderijen in het altaar, tabernakel, stucplafond, ...

Het aansluitende klooster heeft een typische baksteenarchitectuur, langs de straatzijde sober gedecoreerd met imitatiespeklagen en langs de achterzijde ongedecoreerd. De gang is voorzien van lambriseringen en typische 19de-eeuwse vloeren. De trap naar de bovenverdieping is duidelijk een recuperatietrap uit de 17de / 18de eeuw. Een 18de-eeuws dakspant werd herbruikt op de vleugel aansluitend bij het Schaliënhuis. Het binnenschrijnwerk bleef bewaard.

Onder beide panden een representatief voorbeeld van 16de-eeuwse kelder met kruisribgewelven, mogelijk van een ouder pand.

2° Historische waarde:

Schaliënhuis toebehorende aan verschillende prominente Antwerpse families. Vanaf 1677 moederhuys van de Geestelijke Dochters, een typisch contrareformatorisch verschijnsel. De Geestelijke Dochters werden gesticht door Maria Goubau. Haar portret, ten voeten uit, bleef in het Schaliënhuis bewaard en is omwille van de historische waarde van Maria Goubau voor het huys onroerend door bestemming. Het portret van de stichteres Maria Goubau bleef in het Schaliënhuis bewaard. In het Schaliënhuis ligt de kern van wat vanaf 1842 de kloostergemeenschap 'Zuster van O.L.V.-Visitatie van Kruikeke' zal worden. In de 19de eeuw zal de orde in zuidelijke richting, aansluitend bij het Schaliënhuis een nieuw klooster optrekken. Beide panden zijn representatief voor beide fases – gescheiden door de Franse Revolutie - van geestelijk leven op deze plaats.

3° Artistieke waarde:

Schaliënhuis, 17de-eeuws pand met alle typische kenmerken: zand- en baksteenarchitectuur, natuurleien dak (reden van de naam van het pand 'Schaliënhuys'), moer- en kinderbalken. Goed bewaarde 18de-eeuwse kapel met barok-interieur met stucwerken, altaar, glas-in-lood, zuidelijk salon met 18de-eeuws stucwerk, schouwmantel met Delftse tegels, origineel binnenschrijnwerk, 17de-eeuwse trap. In het pand bleef het 17de-eeuwse schilderij van de stichteres Maria Goubau van een onbekend meester bewaard.

Klooster, 19de-eeuwse uitbreiding met een typische geüniformeerde bakstenen gevel (begin 20ste eeuw) met imitatiebanden, segmentboogvormige ramen, met blauwe hardsteen omlijste toegangsdeur met bovenlicht, neogotische nis met Mariabeeld in de gevel. Onversierde achtergevel.

4° Sociaal-culturele waarde:

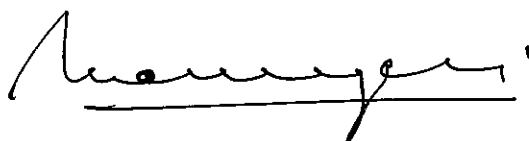
Het Schaliënhuis behoorde toe aan verschillende prominente Antwerpse families. Vanaf 1677 was het het moederhuys van de Geestelijke Dochters te Kruikeke die als doel hadden: onderhoud van het kerkelijk linnen, ziekenzorg en onderwijs. De laatste functie wordt nog steeds op de site gerealiseerd. De Geestelijke Dochters waren een typisch en belangrijk religieus verschijnsel tijdens de contrareformatie.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009 en 11 januari 2010).

Brussel, 27-09-2010

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en
Vlaamse Rand

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Geert Bourgeois', written over a horizontal line.

Geert BOURGEOIS